

PROGRAM ROZVOJE OBCE **BÍLÝ KOSTEL NAD NISOU** NA OBDOBÍ LET **2019 - 2026**

Program rozvoje obce schválilo v souladu s § 84, odst. 2, písm. a), zákona č. 128/2000 Sb., v platném znění zastupitelstvo obce Bílý Kostel nad Nisou. Datum schválení: 29. 4. 2019
Číslo usnesení: 2/2019 Text usnesení: Zastupitelstvo obce schvaluje Program rozvoje obce Bílý Kostel nad Nisou na období 2019-2026.

Úvod

Program rozvoje obce (dále jen „PRO“) je dlouhodobý programový dokument vytyčující záměry obce na období 7 let. Jde tedy o dokument, který se neomezuje pouze na jedno volební období zastupitelstva obce. Jedná se o komplexní programový dokument, který formuluje strategii rozvoje celého území obce, včetně komunity a jejího fungování. Vzniká na základě styku s veřejností, soukromou sférou, občany, podnikateli, majiteli pozemků, odborníky, správou obce a státu.

PRO usiluje o dosažení rovnováhy mezi tím, co občané chtějí a tím, co je dosažitelné. Rovnováhy mezi dalším rozvojem a ochranou stávajících přírodních a kulturních hodnot.

PRO je důležitým nástrojem k upevnění pozice v regionu a posílení její konkurenceschopnosti. Je podkladem pro rozvojové aktivity a územní plánování v obci, ale i v regionu. Přispívá k tomu, aby obec efektivně využívala finanční prostředky jak z vlastního rozpočtu, tak i z vypsání dotačních titulů. Dokument umožní představitelům obce koncepční plánování rozvoje obce.

PRO umožní obci:

- naplňovat dlouhodobé cíle a strategickou vizi obce
- rozhodovat v zastupitelstvu v širším koncepčním rámci
- koordinovat aktivity a zájmy různých subjektů působících v obci
- prosazovat a chránit veřejný zájem
- stanovit priority obce, místních obyvatel, podnikatelských subjektů a následně investičního programu
- posílit sounáležitost mezi lidmi navzájem
- posílit odpovědnost místních obyvatel za další rozvoj obce tak, aby přicházeli s konkrétními návrhy a řešením daného problému

Program rozvoje obce musí vycházet ze sociálně ekonomické analýzy současného stavu, zhodnotit silné a slabé stránky obce, její rozvojové příležitosti a identifikovat existující rizika.

Program rozvoje obce je zpracován dle metodiky garantované Ministerstvem pro místní rozvoj ČR. Kompletní metodiky, včetně dalších nástrojů tvorby programů rozvoje obcí jsou k dispozici na www.obcepro.cz.

Dokumentem, bezprostředně navazujícím na tento program, by měl být operativní roční plán akcí, určených k realizaci na základě aktuálních možností obce.

A. ANALYTICKÁ ČÁST

A.1 Charakteristika obce

1. Území

Geografická poloha a území

Obec Bílý Kostel nad Nisou se nachází v centrální části Libereckého kraje (severozápadně od města Liberce) - okrese Liberec - správním obvodu ORP Liberec - správním obvodu obce s POU Chrastava .

Obec zajišťuje primárně obytnou funkci venkovského typu.

Tabulka: Základní údaje k 31. 12. 2018

Území	Počet obyvatel	Rozloha (ha)	Počet částí obce	Nadmořská výška (m n. m.)
Bílý Kostel n.N.	1017	2573,4	3	275

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Názvy částí obce: Bílý Kostel nad Nisou, Pekařka, Panenská Hůrka

Na katastrální území obce navazují sousední obce - Hrádek nad Nisou, Chotyně, Chrastava, Kryštofovo Údolí, Zdislava, Rynoltice.

Tabulka: Vzdálenost obslužných středisek - dostupnost po silničních tazích

Území	Vzdálenost v km	Vzdálenost v min.	SO ORP	Kraj	Počet obyv. k 31.12.2018
Chrastava	4,5	5	Liberec	Liberecký	6281
Hrádek nad Nisou	10,5	11	Liberec	Liberecký	7722
Liberec	13,1	11	Liberec	Liberecký	104445
Jablonec nad Nisou	25	23	Jablonec nad Nisou	Liberecký	45802

Zdroj: ČSÚ, mapy.cz, vlastní zpracování

Polohu obce vzhledem k časoprostorové vzdálenosti obslužných středisek vyššího řádu lze hodnotit pozitivně.

Tabulka: Hustota zalidnění ve srovnání s SO ORP Liberec

Území	Počet obyvatel	Rozloha v km ²	Hustota zalidnění (počet obyvatel na 1 km ²)
Bílý Kostel n.N	1017	25,7	40
SO ORP Liberec	144878	578,4	251

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Území obce se rozkládá na ploše 25,7 km² s počtem 1017 obyvatel k 31. 12. 2018. Hustota zalidnění 40 obyvatel na 1km². Obec svou velikostí, hustotou zalidnění, typem zástavby lze označit za venkovské sídlo s prvky příměstského venkova.

Tabulka: Struktura půdy k 31. 12. 2018

Struktura půdy	Rozloha v ha - absolutní hodnoty		relativní hodnoty v %	
	SO ORP Liberec	Bílý Kostel n.N.	SO ORP Liberec	Bílý Kostel n.N.
Celková výměra	57839,5	2573,4	100	100
Zemědělská půda celkem	26739,2	773,0	46,2	30,0
Orná půda	11075,4	439,5	19,1	17,1
Chmelnice	-	-	-	-
Vínice	-	-	-	-
Zahrady	2103,0	37,7	3,6	1,5
Ovocné sady	82,3	0,7	0,1	-
Trvalé travní porosty	13478,6	295,1	23,3	11,5
Nezemědělská půda celkem	31100,3	1800,4	53,8	70,0
Lesní půda	24080,5	1613,3	41,6	62,7
Vodní plochy	507,3	22,9	0,9	0,9
Zastavěné plochy a nádvoří	1302,1	17,1	2,3	0,7
Ostatní plochy	5210,5	147,1	9,0	5,7

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Struktura půdy na území obce je složena z 30 % zemědělské půdy a 70 % nezemědělské, přičemž v rámci nezemědělské se jedná primárně o lesní půdu s podílem 62,7 % výměry z celkového půdního fondu. Strukturu půdy ovlivňuje horská oblast Ještědsko-kozákovského hřebetu, která zasahuje do katastrálního území obce z jižní strany a jedná se především o lesní půdu. V této oblasti se nachází část obce Panenská Hůrka. Centrální část obce se rozkládá v rovinatém území podél obou stran toku řeky Lužické Nisy. Po rozsáhlých povodních v roce 2010 bylo koryto řeky opraveno a revitalizováno. V dalších letech se předpokládá provedení regulace dílčích přítoků řeky. Profil území s vodním tokem určuje rozvojové možnosti obce resp. náročnost rozvojových aktivit (technická a dopravní infrastruktura, bydlení, obslužnost...atd.).

2. Obyvatelstvo

V kapitole obyvatelstvo jsou sledovány základní demografické charakteristiky - vývoj celkového počtu obyvatelstva, přirozený přírůstek a úbytek, přírůstek stěhováním, věková a vzdělanostní struktura obyvatelstva.

Tabulka: Vývoj počtu obyvatel celkem a dle pohlaví v absolutních hodnotách

Rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Celkem	894	916	920	916	927	929	943	969	991	1017
Muži	464	473	477	469	481	473	479	490	506	518
Ženy	430	443	443	447	446	456	464	479	485	499

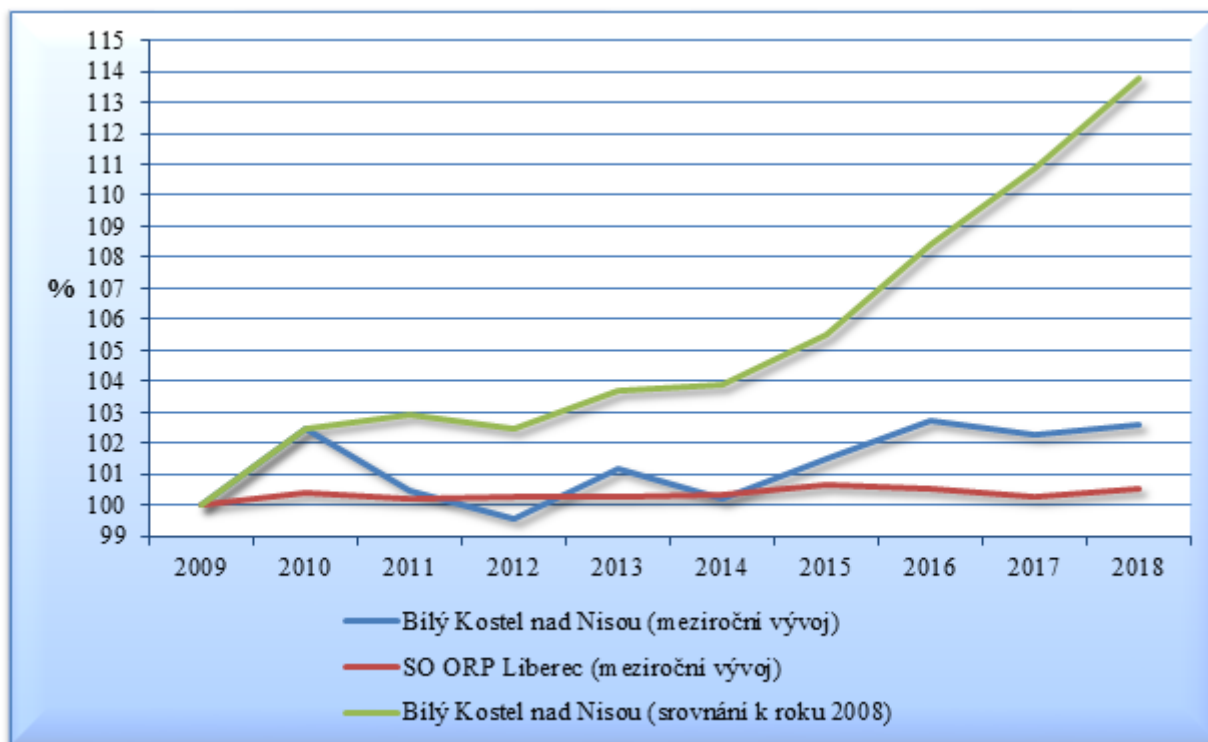
Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Vývoj celkového počtu obyvatel má ve sledovaném období (2009 - 2018) rostoucí vývojovou charakteristiku. V průběhu poslední dekády počet obyvatel vzrostl o 123 obyvatel (14 %). Tento rostoucí trend probíhá od roku 2001 (773 obyvatel).

Následující graf zachycuje obec ve srovnání s SO ORP Liberec v meziročním relativním vývoji počtu obyvatel. Z grafu je patrné, že meziroční vývoj počtu obyvatel vykazuje pozitivnější trend než je tomu v širším území SO ORP Liberec.

Zaznamenaný výkyv v roce 2011 je primárně způsobem úpravou dat z výsledků SLDB 2011.

Graf: Srovnání meziročního vývoje počtu obyvatel v %, 2009 - 2018

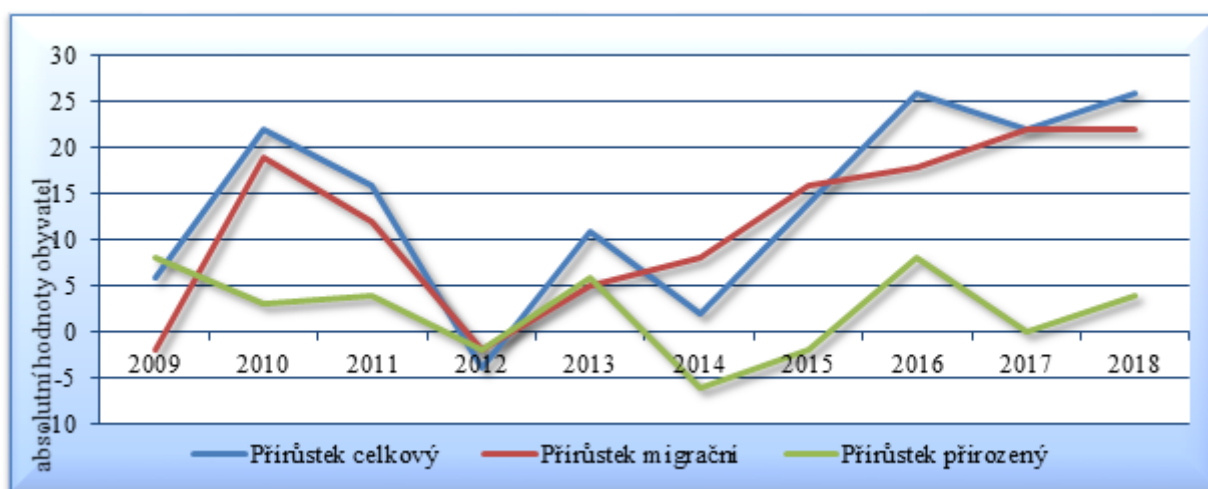

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

V grafu je zachycen vývoj celkového počtu obyvatel, který je počítán k výchozímu roku 2008. Výchozí rok je znázorněn hodnotou 100% a v absolutním vyjádření odpovídá hodnotě 894 obyvatel.

Celkový vývoj obyvatelstva ovlivňují dvě základní složky tohoto ukazatele. První se týká mechanického pohybu obyvatel (vystěhovalí, přistěhovalí) a druhá přirozené měny obyvatel (narození, zemřelí).

Graf: Vývoj a struktura celkového přírůstku obyvatel v absolutních hodnotách, 2009 - 2018

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Dominantní složkou, která má vliv na vývoj celkového počtu obyvatel, jsou primárně migrační přírůstky/úbytky obyvatel. Ve sledovaném období dosahuje migrační saldo kladných hodnot, přičemž největší přírůstky obyvatel stěhováním jsou patrné v období posledních let 2016 - 2018. Stěhováním dochází mezi lety 2009 - 2018 k průměrnému ročnímu přírůstku 12 obyvatel. Přirozený přírůstek obyvatel je dlouhodobě pozitivně stabilní a pohybuje se kolem nulové hranice s průměrným kladným přírůstkem ve sledovaném období 2 - 3 obyvatel/rok. Celkový vývoj počtu obyvatel je pak v průměrné hodnotě s ročním přírůstkem 14 obyvatel.

Tabulka: Přehled údajů za přirozený a mechanický pohyb obyvatel mezi roky 2009 - 2018 v absolutních hodnotách

Rok	Narození	Zemřelí	Přistěhovalí	Vystěhovalí	Přírůstek přirozený	Přírůstek migrační	Přírůstek celkový	Stav 31.12.
2009	10	2	25	27	8	-2	6	894
2010	7	4	48	29	3	19	22	916
2011	10	6	42	30	4	12	16	920
2012	7	9	22	24	-2	-2	-4	916
2013	10	4	36	31	6	5	11	927
2014	5	11	41	33	-6	8	2	929
2015	9	11	38	22	-2	16	14	943
2016	13	5	34	16	8	18	26	969
2017	9	9	34	12	0	22	22	991
2018	12	8	46	24	4	22	26	1017

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Přirozený přírůstek je výsledkem procesu rození a vymírání obyvatel. Z vývoje narozených je zřejmé ustálení hodnot kolem průměrné hodnoty 9 - obyvatel/rok. Z trendů v oblasti reprodukčního chování obyvatel ČR nelze předpokládat větší pozitivní výkyvy, spíše se bude jednat o mírný pokles. To stejné již neplatí pro hodnoty zemřelých, u kterých lze očekávat postupný nárůst, pro který bude charakteristický skokový vývoj zapříčiněný silnými demografickými vlnami poválečných ročníků, které budou mít přímý vliv na záporné hodnoty přirozeného přírůstu.

Věková struktura obyvatelstva

Věková struktura je sledována na základních věkových skupinách, které jsou svým rozložením ekonomické povahy. Jedná se o složku tzv. předproduktivní 0 až 14 let, produktivní 15 až 64 let a poproduktivní 65 let a více. Pro sledování vývoje jsou použity milníky SLDB 2001, 2011 a aktuálně rok 2018.

Tabulka: Územní srovnání vývoje dle produktivních věkových skupin a pohlaví v letech 2001, 2011, 2018

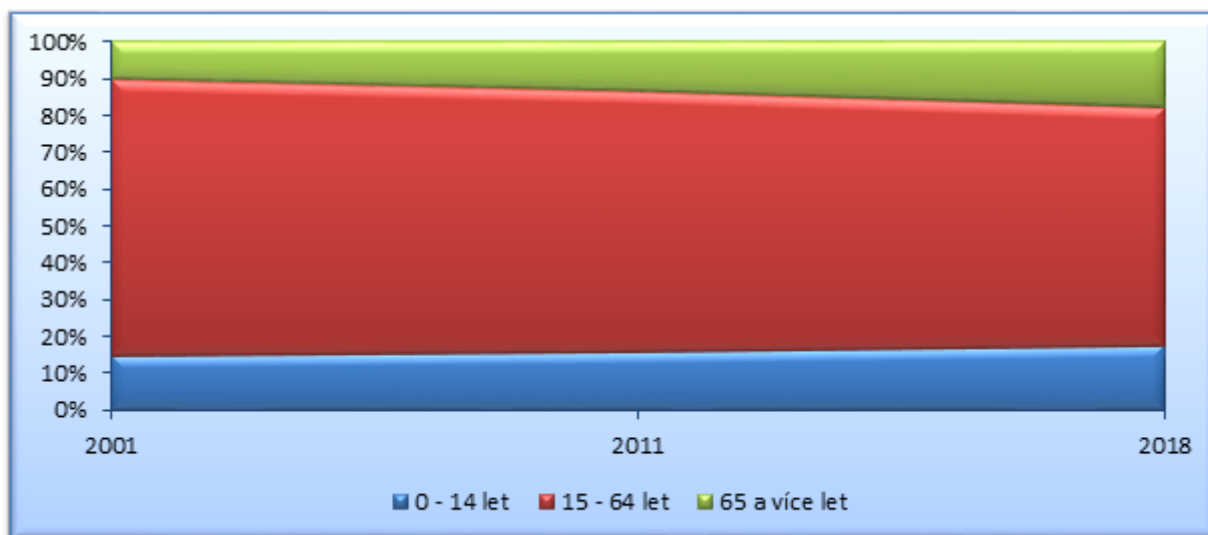
Rok	2001			2011			2018		
	0 - 14	15 - 64	65 +	0 - 14	15 - 64	65 +	0 - 14	15 - 64	65 +
Bílý Kostel n.N.	114	580	79	145	651	124	180	655	182
Územní srovnání	0 - 14	15 - 64	65 +	0 - 14	15 - 64	65 +	0 - 14	15 - 64	65 +
Bílý Kostel n.N. (%)	18,7	69,4	11,9	15,8	69,0	15,2	15,5	63,8	20,7
SO ORP Liberec (%)	16,6	71,1	12,4	14,7	69,1	16,2	14,6	64,4	21,0

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Z vývoje je patrné, že obec vykazuje negativní vývoj primárně ve věkových skupinách poproduktivního obyvatelstva. Vývoj v obci je trendově srovnatelný s územím SO ORP Liberec. Předproduktivní složka obyvatel (0-14) vykazuje poměrovou stabilizaci, nicméně v absolutním vyjádření vzrostla z hodnot roku 2001 - 114 dětí na 180 dětí v roce 2018 (nárůst o 58%). Nárůst skupiny obyvatel do 14 let doprovází též nárůst poproduktivního obyvatelstva tj. nad 65 let, který zaznamenal oproti roku 2001 nárůst ze 79 obyvatel na 182 (nárůst o 130%). Vývoj počtu produktivního obyvatelstva reprezentuje v poměrovém vyjádření klesající trend od roku 2011, který je zapříčiněn přesunem silných poválečných generací do skupin obyvatelstva nad 65 let.

Vývoj poměrové složení obyvatelstva v ekonomických věkových skupinách zobrazuje následující graf, ze kterého lze vyčíst přesuny obyvatel mezi skupinami, a to primárně ve prospěch předproduktivního a poproduktivního obyvatelstva.

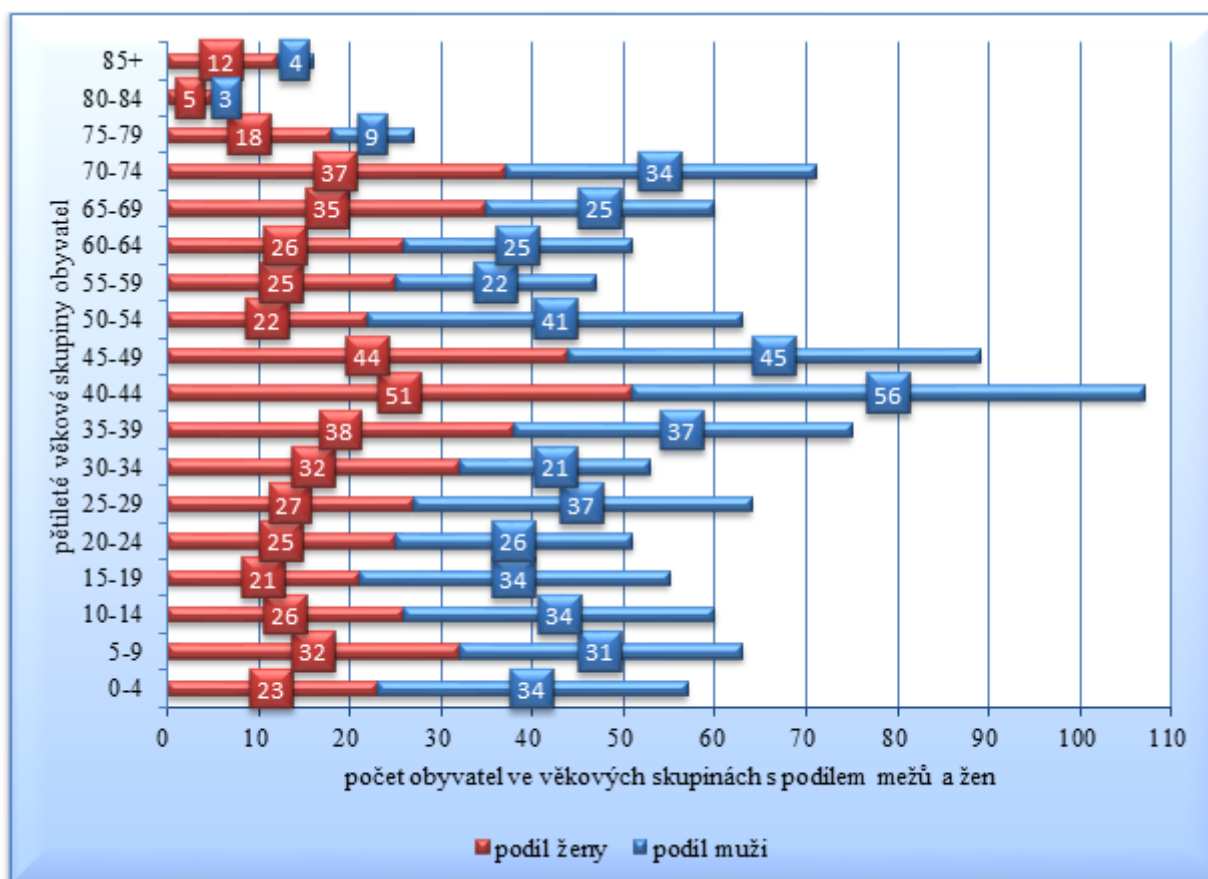
Graf: Vývoj základních věkových skupin v letech 2001, 2011, 2018

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Pro rozvojové účely je nezbytné analyzovat detailněji věkové skupiny, a to vzhledem k možnosti předvídat potřeby obyvatelstva.

Graf: Obyvatelé v pětiletých věkových skupinách celkem a dle pohlaví k 31. 12. 2018

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Z věkové struktury obyvatelstva lze vyčíst dvě základní vývojové charakteristiky. Nejmladší věkové skupiny jsou stabilně obsazeny vyrovnaným počtem obyvatel, jejich celková obsazenost je cca na srovnatelných hodnotách starších generací. Výkyvy v obsazenosti věkových skupin ročníků sedmdesátých let a povalečných ročníků vykazují v rámci zastoupení věkových skupin výrazné skoky. Tyto demografické vlny mají silný vliv na rozsah zajištění potřeb této skupiny obyvatelstva v pozdějším věku (zdravotnictví, sociální služby, bydlení apod.). Již ze současné věkové struktury je patrné, že obyvatelé ve věkových skupinách nad 70 let jsou zastoupeny 122 obyvateli (12%). V následujících letech bude tato skupina posílena mladšími ročníky a zároveň bude působit demografický jev prodlužování délky života v populaci obecně.

Věková struktura obyvatel za 20 let bude charakterizována poměrně silným zastoupením obyvatel ve věkových skupinách 65 a více let s relativně největším nárůstem věkových skupin nad 75 let. Věkové kategorie obyvatel do 14 let se budou pohybovat na dlouhodobě ustálených hodnotách (uvažováno bez silné migrační vlny). Počet obyvatel v produktivním věku bude průběžně klesat na cca 2/3 hodnot současného stavu.

Vzdělanostní struktura

Do vzdělanostní struktury obyvatelstva jsou započítáni obyvatelé starší 15 let.

Tabulka: Struktura obyvatel podle nejvyššího dokončeného stupně vzdělání v % v roce 2011

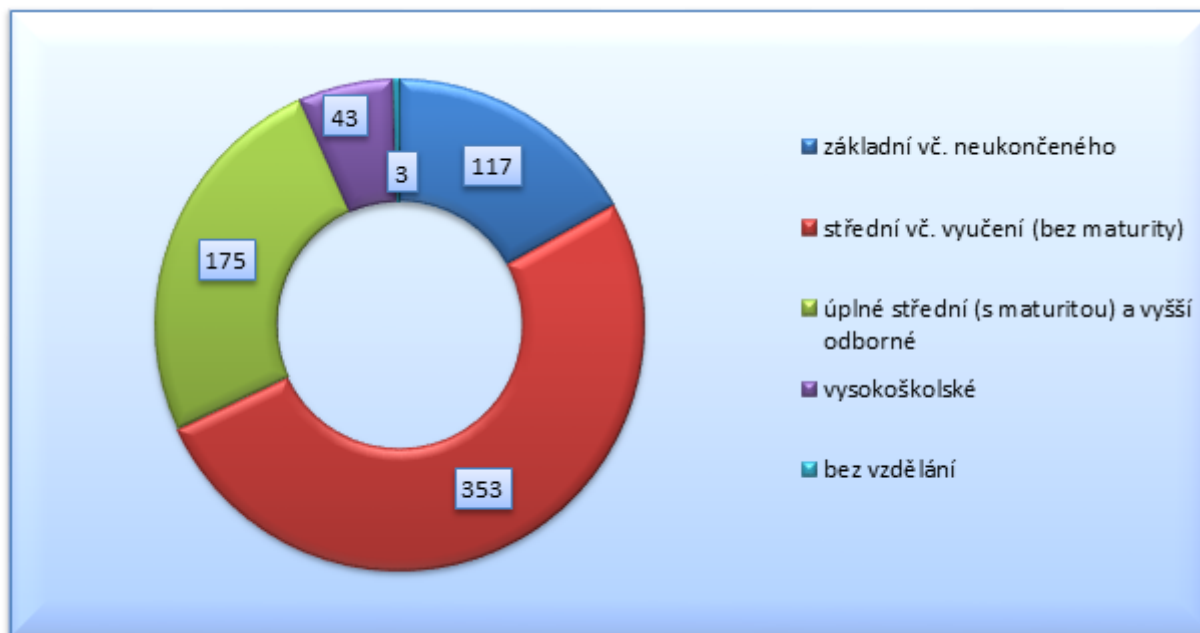
území	základní vč. neukončeného	střední vč. vyučení (bez maturity)	úplné střední (s maturitou) a vyšší odborné	vysokoškolské	bez vzdělání
Bílý Kostel n.N.	17,0	51,1	25,3	6,2	0,4
SO ORP Liberec	17,7	34,5	33,6	13,7	0,5

Zdroj: ČSÚ - SLDB 2011, vlastní zpracování

Obec dosahuje ve srovnání s širším územím ve vzdělanostní struktuře obyvatelstva poměrově horších hodnot, nicméně v širších socioekonomických souvislostech lze strukturu hodnotit pozitivně. Nejvíce je zde zastoupena skupina obyvatel, která dokončila vzdělání střední bez maturity.

Vzdělanostní struktura je zachycena v následujícím grafu, ze kterého lze vyčíst absolutní hodnoty reprezentující jednotlivé kategorie.

Graf: Vzdělanostní struktura obyvatel v roce 2011, absolutní hodnoty

Zdroj: ČSÚ – SLDB 2011, vlastní zpracování

3. Hospodářství

V této kapitole jsou analyzovány popisné a vývojové charakteristiky municipální ekonomiky obce Bílý Kostel nad Nisou. Jedná se o analýzu podnikatelských subjektů, zaměstnanosti resp. trhu práce, mobility pracovní síly.

Tabulka: Ekonomické subjekty se sídlem na území obce Bílý Kostel nad Nisou podle právní formy k 31. 12. 2018

Bílý Kostel nad Nisou	Celkem	státní organizace	obchodní společnosti a družstva	zahraniční fyzické os.	fyzické osoby
absolutně	259	0	20	2	218
podíl v %	100	0,0	7,7	0,8	84,2

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Tabulka zachycuje **registrované** ekonomické subjekty se sídlem v obci, tzn., že zde nemusí jednoznačně působit. Zároveň z dat není možné určit subjekty, které působí v Bílém Kostele nad Nisou a sídlo mají v jiné obci. Převládající právní formou subjektů je živnostenské podnikání 84,2 % (218 subjektů). Evidence ekonomických subjektů formálně eviduje v Bílém Kostele nad Nisou celkem 259 subjektů. Značnou část (7,3 % všech ekonomických subjektů a 46,3 % právnických osob) přitom tvoří příspěvkové a neziskové organizace a společenství vlastníků jednotek, vč. obce. Celkově struktura ekonomických subjektů dominují fyzické osoby (84,2 % ze všech ekonomických subjektů).

Nejvíce subjektů vykazuje aktivitu v oborech – stavebnictví, obchod, zemědělská výroba a drobná kovovýroba. Ze struktury ekonomických subjektů lze dovozovat, že tyto tržní segmenty jsou spíše „tvorné“. Nejvíce pracovníků vykazuje společnost E 11 s.r.o. (6-9 zaměstnanců) – společnost se zabývá stavebnictvím. Ostatní sektory můžeme charakterizovat jako spíše obslužné. Podrobný rozpis fyzických osob dle předmětu činnosti je uveden v následující tabulce. Podnikající fyzické osoby jsou většinou bez zaměstnanců nebo počet zaměstnanců neuvádějí. V obci je jediná fyzická osoba, která zaměstnává 1-5

pracovníků a podniká ve stavebnictví. Žádný zaměstnavatel – fyzická osoba nezaměstnává dle Registru ekonomických subjektů k datu 31. 12. 2018 více než 5 zaměstnanců.

Tabulka: Podnikající fyzické osoby dle předmětu činnosti, Bílý Kostel nad Nisou k 31. 12. 2018

	Fyzické osoby celkem	v tom			
		s neuvedeným počtem zaměstnanců	bez zaměstnanců	s 1 - 5 zaměstnanci	s šesti a více zaměstnanci
Počet subjektů celkem	218	131	86	1	-
v tom:					
00 Nezařazeno	1	1	-	-	-
01 Rostlinná a živočišná výroba, myslivost a	12	5	7	-	-
02 Lesnictví a těžba dřeva	2	2	-	-	-
15 Výroba usní a souvisejících výrobků	1	-	1	-	-
16 Zpracování dřeva, výroba dřevěných,	3	1	2	-	-
20 Výroba chemických látek a chemických	1	1	-	-	-
23 Výroba ostatních nekovových	1	1	-	-	-
25 Výroba kovových konstrukcí a	10	7	3	-	-
27 Výroba elektrických zařízení	1	-	1	-	-
30 Výroba ostatních dopravních prostředků	1	1	-	-	-
31 Výroba nábytku	1	1	-	-	-
32 Ostatní zpracovatelský průmysl	2	2	-	-	-
33 Opravy a instalace strojů a zařízení	5	4	1	-	-
38 Shromažďování, sběr a odstraňování	3	2	1	-	-
41 Výstavba budov	18	10	8	-	-
43 Specializované stavební činnosti	25	16	8	1	-
45 Vekoobchod, maloobchod a opravy	8	3	5	-	-
46 Vekoobchod, kromě motorových vozidel	22	14	8	-	-
47 Malobchod, kromě motorových vozidel	15	9	6	-	-
49 Pozemní a potrubní doprava	5	3	2	-	-
52 Skladování a vedlejší činnosti v dopravě	1	1	-	-	-
55 Ubytování	2	1	1	-	-
56 Stravování a pohostinství	12	5	7	-	-
66 Ostatní finanční činnosti	4	3	1	-	-
68 Činnosti v oblasti nemovitostí	3	2	1	-	-
69 Právní a účetnické činnosti	6	4	2	-	-
70 Činnosti vedení podniků; poradenství	3	2	1	-	-
71 Architektonické a inženýrské činnosti;	5	3	2	-	-
73 Reklama a průzkum trhu	4	2	2	-	-
74 Ostatní profesní, vědecké a technické	3	1	2	-	-
77 Činnosti v oblasti pronájmu a operativního	1	-	1	-	-
81 Činnosti související se stavbami a	2	1	1	-	-
82 Administrativní, kancelářské a jiné	3	3	-	-	-
85 Vzdělávání	3	2	1	-	-
90 Tvůrčí, umělecké a zábavní činnosti	1	1	-	-	-
93 Sportovní, zábavní a rekreační činnosti	4	2	2	-	-
95 Opravy počítačů a výrobků pro osobní	1	1	-	-	-
96 Poskytování ostatních osobních služeb	19	10	9	-	-
G	4	4	-	-	-

Zdroj: Individuální výpis z Registru ekonomických subjektů, ČSÚ

Téměř všichni živnostníci (99,5 %) podnikají bez zaměstnanců, nebo své zaměstnance neuvádějí. Jeden podnikatel zaměstnává do 5 zaměstnanců, více než 5 zaměstnanců nevykazuje žádná fyzická osoba.

V obci Bílý Kostel nad Nisou působí se svým sídlem celkem 22 právnických osob (výkon podnikatelské

činnosti). Jedná se o 20 společností s ručením omezeným a 2 zahraniční fyzické osoby. 59,1 % podnikajících právnických osob velikostní kategorii (dle počtu zaměstnanců) neuvádí. 1 - 5 zaměstnanců vykazuje 27,3 % podnikajících právnických osob, 4,5 % podnikatelů - právnických osob zaměstnává 6 - 9 zaměstnanců. Větší počet zaměstnanců nemá žádný podnikající fyzická ani právnická osoba se sídlem v obci.

Z Městské a obecní statistiky ČSÚ lze identifikovat podíl aktivních ekonomických subjektů, tj. ekonomických subjektů se zjištěnou aktivitou. Z celkového počtu podnikajících právnických osob v obci vykazuje ekonomickou aktivitu 93 % ekonomických subjektů. Z celkového počtu podnikajících fyzických osob vykazuje ekonomickou činnost 46,5 % osob. Celkově lze konstatovat, že více než 48 % evidovaných ekonomických subjektů (podnikajících) je neaktivních.

Z dalších subjektů, které působí v obci Bílý Kostel nad Nisou a nemají zde své sídlo (provozují výrobu / sklady) lze jmenovat např. Lif, a.s., Liberec, Hillpe, s.r.o., Jablonec nad Nisou a Eurovia CS, a.s., Praha.

Největším zaměstnavatelem se sídlem v obci Bílý Kostel nad Nisou je zaměstnavatele z veřejného sektoru, a to Základní škola a Mateřská škola, Bílý Kostel nad Nisou, příspěvková organizace, která zaměstnává 10 - 19 pracovníků.

Nezaměstnanost

Ve srovnání s územím SO ORP Liberec dosahuje nezaměstnanost v obci v poslední dekádě nižších hodnot.

Tabulka: Vývoj nezaměstnanosti dle pohlaví a území v %

území	Podíl nezaměstnaných osob v %							
	2009	2010	2011	2014	2015	2016	2017	2018
Bílý Kostel n.N.	6,3	6,7	7,1	5,0	6,5	4,5	2,5	2,0
SO ORP Liberec	7,2	7,3	6,6	7,7	6,8	5,5	4,1	3,3

Zdroj: ČSÚ, Integrovaný portál MPSV, vlastní zpracování

Pozn. ukazatel Podíl nezaměstnaných osob je využíván MPSV od 1. 1. 2013, pro srovnání s minulými roky je využito dopočítaných hodnot ČSÚ. Hodnoty let 2012,2013 nejsou k dispozici.

V tabulce je sledováno období deseti let. V tomto období je zachycen vývoj nezaměstnanosti v celém ekonomickém cyklu (ekonomický růst a krize). V období ekonomického růstu (od 2014 a dále) nezaměstnanost postupně klesá od hranice 5 % a tenduje směrem k 2% míře nezaměstnanosti. V období ekonomické krize došlo k nárůstu nezaměstnanosti, což platí pro celé území SO ORP Liberec, které dosahovalo hodnot kolem 7%. V současnosti je nezaměstnanost tvořena krátkodobou nezaměstnaností obyvatel 1,4% a dlouhodobou nezaměstnaností, která tvoří 0,6%.

Vyjíždka za prací

Mobilita pracovní síly je hodnocena na datech ze SLDB 2011, což je jediný relevantní zdroj. Vzhledem k možným změnám v oblasti mobility je k hodnocení přistoupeno spíše tendenčně.

V roce 2011 bydlelo v obci 429 ekonomicky aktivních obyvatel (do hodnoty nejsou zahrnuti studenti). Z celkového počtu zaměstnaných vyjížděl do zaměstnání za hranice obce 32% obyvatel.

Tabulka: Vyjíždějící do zaměstnání podle obce dojíždky a času stráveného vyjíždkou, rok 2011

Obec vyjíždky	vyjíždějící do zaměstnání		čas strávený vyjíždkou (minuty)			
	celkem	z toho denně	do 14	15 - 29	30 - 59	60 +
Bílý Kostel n.N.	138	117	46	55	24	9
vyjíždí v rámci okresu	125	110	46	53	20	3
vyjíždí do jiných okresů kraje	4	4	-	2	2	-
vyjíždí do jiných krajů	7	3	-	-	2	5
vyjíždí mimo ČR	2	-	-	-	-	1
Obec dojíždky - hlavní proudy						
Liberec	99	63	19	37	15	2
Chrastava	38	27	19	7	3	-
Hrádek nad Nisou	13	11	4	6	1	-

Zdroj: ČSÚ – SLDB 2011, vlastní zpracování

V tabulce jsou uvedeny 3 největších směrové proudy vyjíždky za prací, přičemž dominantními středisky dojíždky za prací jsou – Liberec a Chrastava. Vyjíždějící obyvatelé vykonávají svou ekonomickou činnost převážně v odvětví průmyslu (34%). Časová náročnost vyjíždky do zaměstnání nepřesáhla u 73 % vyjíždějících čas 30 min.

4. Infrastruktura

V této kapitole jsou analyzovány základní infrastrukturální oblasti - technická a dopravní.

Technická infrastruktura

Tabulka: Vybavenost základní technickou infrastrukturou obydlených bytů

Bílý Kostel n.N.	celkem	přípoj na kanalizační síť	žumpa, jímka	vodovod	plyn
absolutně		0	271	285	154
podíl v %	312	0,0	86,9	91,3	49,4

Zdroj: ČSÚ – SLDB 2011, vlastní zpracování

Tabulka: Vybavenost obydlených bytů zdrojem energie k vytápění a způsob vytápění

Bílý Kostel n.N.	energie k vytápění			způsob vytápění		
	pevná paliva (uhlí, koks, uhelné brikety, dřevo)	plyn	elektrina	ústřední	kamna	etážové
podíl v %	32,3	41,2	3,9	73,1	13,8	7,1

Zdroj: ČSÚ – SLDB 2011, vlastní zpracování

Převažujícím zdrojem energie pro vytápění jsou plyn a pevná paliva.

Obec je v centrální části se soustředěnou zástavbou plynofikována (místní část Bílý Kostel nad Nisou). Na plyn je v obci napojeno cca 55 % objektů. V místních částech s rozptýlenou zástavbou prostorově oddělených od části centrální se plynofikace nepředpokládá (ekonomické hledisko).

Zásobování elektrickou energií je v obci zajištěno dostatečně s kapacitou pro další rozvoj.

Obec je ve všech částech napojena na veřejný vodovod, napájený z v.n. Josefův Důl. Místní zdroje jsou (studny) využívány pouze v individuálních případech. Zásobování pitnou vodou je dostatečné s kapacitou pro další rozvoj. Územní plán obce spatřuje problém v zastaralosti vodovodní infrastruktury a předpokládá její postupnou rekonstrukci. Zásobování obce vodou zajišťuje Severočeská vodárenská společnost a.s. (Liberec – Vratislavice nad Nisou)

V obci není vybudován systém kanalizace pro veřejnou potřebu s centrální ČOV. Odvod splaškových vod z obytných domů je řešen individuálně (domovní čistírny, septiky, žumpy – odpadní vody jsou vyváženy na ČOV Liberec). Územní plán obce předpokládá vybudování splaškové kanalizace a centrální ČOV – tento kanalizační systém by obsluhoval centrální část obce. Prostorově oddělené lokality nebudou řešeny navázáním na kanalizační síť obce (ekonomické hledisko) a budou řešeny individuálně, zejména formou domovních čistíren.

Obec v některých částech disponuje nesouvislým systémem dešťové kanalizace. Další rozšiřování či doplňování se nepředpokládá.

Obec je z hlediska telekomunikací dobře pokryta signálem mobilních operátorů. Dostupnost internetu je zajištěna mobilními operátory a dalšími poskytovateli internetového připojení.

Svoz a likvidaci komunálního odpadu zajišťuje obec prostřednictvím svozové firmy (specializované firmy FCC Liberec). Obec průběžně zavádí sběrná místa pro separovaný odpad, odvoz zajišťuje FCC Liberec.

Obec je vybavena obecním bezdrátovým rozhlasem.

Obec disponuje sítí veřejného osvětlení, předpokládá se rozšíření a doplnění do dalších částí obce.

Dopravní infrastruktura

Území obce leží v dopravně exponovaném území křížení významných silničních komunikací I/13 a I/35. Silnice č. I/13 (Liberec – Ústí nad Labem) prochází středem katastru obce. Vzhledem k rostoucí automobilové dopravě a navýšení hlukové znečištění je silnice I/13 zdrojem nadměrného hluku, který může snižovat komfort bydlení v obci. Silnice č. I/35 se po vjezdu do katastru obce Bílý Kostel nad Nisou odklání mimo obydlenu oblast obchvatem směr Hrádek nad Nisou – Žitava (D). Původní silnice č. I/35 (aktuální označení 35J) prochází centrální částí obce ve směru Chotyně a Hrádek nad Nisou.

Přímo z centrální části obce další tři krajské silniční komunikace lokálního významu:

- III/2711 → Bílý Kostel nad Nisou – Dolní Suchá – Donín (Hrádek nad Nisou)
- III/2712 → Bílý Kostel nad Nisou – Pekařka – Václavice (Hrádek nad Nisou)
- III/2713 → odbočka z I/13 – západní hranice katastru obce Bílý Kostel nad Nisou – Dolní Suchá – Chotyně – Václavice (Hrádek nad Nisou).

Dopravního napojení a dostupnost spádových center je s ohledem na existenci dvou klíčových silničních tahů naprosto vyhovující. Dopravní dostupnost je značným pozitivním rozvojovým faktorem obce.

Obec Bílý Kostel nad Nisou je vybavena místními komunikacemi a chodníky v místech dopravně bezpečnostní potřeby. Předpokládá se doplnění dalších chodníků s ohledem na zajištění dopravní bezpečnosti.

Doprava v klidu je řešena veřejnými parkovišti:

- vlaková stanice Bílý Kostel nad Nisou
- hasičárna
- centrum obce (naproti obecnímu úřadu)
- centrum obce (podél silnice č. 35J)

Kapacita zmíněných parkovišť je dostatečná. U ZŠ a MŠ byla identifikována problematická kapacita parkoviště s ohledem na časy, ve kterých jsou děti přiváženy/odváženy v ranních a odpoledních hodinách.

Obec má zpracovaný pasport místních komunikací.

Problematický technický stav silnic je na krajské komunikaci III/2713 v úseku Bílý Kostel nad Nisou – Chotyně. Místní komunikace jsou většinou v dobrém technickém stavu. Údržbu místních komunikací v letním i zimním období zajišťují vlastní pracovníci obce. Zimní údržbu zajišťuje obec vlastními prostředky.

Z hlediska dopravní bezpečnosti je problematický průjezd obcí po silnici č. 35J, a to zejména problém bezmotorové dopravy (chodců, cyklistů) při pohybu na této komunikaci a chodců při přecházení silnice. Problémem místních komunikací jsou zejména šířkové parametry, které omezují a v zimním období i prakticky znemožňují míjení vozidel.

Bezmotorová doprava

Obcí prochází následující značené cyklotrasy:

- **cyklotrasa č. 14 - Odra - Nisa** (mezinárodní cyklotrasa), Bílý Kostel nad Nisou leží v úseku Chrastava - Hrádek nad Nisou (Kristýna)
- **cyklotrasa č. 3069** - Kryštofovo Údolí - Bílý Kostel nad Nisou - Hrádek nad Nisou (Václavice, Uhelná) - Grabštejn - Chotyně (územím obce jde souběžně se Svatojakubskou stezkou)

V rámci rozvoje bezmotorové dopravy je plánovaná výstavba části cyklostezky sv. Zdislavy, která spojí Bílý Kostel nad Nisou a Rynoltice.

Obcí prochází následující značené turistické trasy / stezky:

- žlutá (1) → Žitava - Hrádek n. N. - Grabštejn - Boreček - 80 dubů - Bílý Kostel nad Nisou - Dubina - Buk republiky - Kryštofovo údolí (Svatojakubská cesta)
- modrá → Chotyně - Na Rozkoši - Pod Roimundem - Buk republiky* - Hamrštejn - Andělská Hora - Panenská Hůrka - Bílý Kostel nad Nisou - Minimuseum másla a chleba* - Chrastava
- zelená → Trávník (Hřebenovka) - Buk republiky - Panenská Hůrka - Chrastava (železniční stanice)
- červená (Hřebenovka) → Trávník - Vápenný (lom)
- žlutá (2) → Trávník (napojení na Hřebenovku) - Vápenný (lom) - Roimund - napojení na modrou turistickou značku (Pod Roimundem)

* průběh trasy v katastru obce Bílý Kostel nad Nisou

Dopravní obslužnost

V obci je základní dopravní obslužnost veřejnou hromadnou dopravou zajišťována autobusovými a vlakovými spoji.

Autobusovou dopravou je obec velmi dobře napojena na spádová centra - krajské město Liberec a okresní město Jablonec nad Nisou. Četnost spojů dokumentuje následující tabulka. Obslužnost obce veřejnou autobusovou dopravou lze považovat za velmi dobrou, a to jak ve všední dny, tak o víkendech a svátcích.

V obci jsou následující autobusové zastávky:

1. Bílý Kostel n.Nisou,,hl.sil. - spoje: 500240, 500241, 500440, 501440
2. Bílý Kostel n.Nisou,,křiž. - spoje: 000689, 540074, 540077
3. Bílý Kostel n.Nisou,,Rozkoš - spoje: 500240, 500440
4. Bílý Kostel n.Nisou,,škola - spoje: 000689, 540074
5. Bílý Kostel n.Nisou,,u jezu - spoje: 000689, 540074
6. Bílý Kostel n.Nisou,,u viaduktu - 000689, 540074
7. Bílý Kostel n.Nisou,,žel.zast. - 000689, 540074

Dopravní obslužnost je zajištěna ve směru Liberec, Nový Bor (Česká Lípa, Kamenický Šenov), Hrádek nad Nisou. Frekvence spojů je ve všední den dostačující, v mimopracovní dny je frekvence autobusové dopravy nižší, na některých spojiích minimální nebo žádná. Hlavní dojížděková centra jsou však dobře dostupná.

Obcí Bílý Kostel nad Nisou prochází železniční trať č. 089 Liberec - Hrádek nad Nisou - Žitava. Na trati je

v katastru obce Bílý Kostel nad Nisou 1 vlaková stanice. Tato stanice není vybavena pokladnou. Cestující si jízdenky kupují ve vlaku. Doprava v obou směrech, tj. směr Liberec a směr Hrádek nad Nisou je zajištěna s vysokou frekvencí spojů, a to jak v pracovní, tak v mimopracovní dny. Vlakovou dopravu zajišťuje společnost Die Länderbahn GmbH DLB.

V pracovní dny i o víkendech a svátcích je obslužnost veřejnou hromadnou dopravou do středisek vyššího řádu (resp. výchozích středisek pro další dopravu) bezproblémově zajištěna jak autobusovou, tak vlakovou dopravou.

5. Vybavenost obce

Bydlení

V této podkapitole jsou analyzovány charakteristiky domovního a bytového fondu obce.

Bytové domy disponují 58 bytovými jednotkami s počtem 52 obydlí. Rodinné domy disponují 293 bytovými jednotkami s počtem 255 obydlí.

Tabulka: Struktura domovního fondu

Bílý Kostel n.N.	celkem domů	druh domu		
		rodinné	bytové	ostatní budovy
absolutně	257	239	13	5
podíl v %		93,0	5,1	1,9

Zdroj: ČSÚ – SLDB 2011, vlastní zpracování

Tabulka: Struktura bytového fondu

Bílý Kostel n.N.	byty v rodinných domech		neobydlené	byty v bytových domech	
	celkem	obydlené		celkem	obydlené
absolutně	293	255	38	58	6
podíl v %		87,0	13,0	89,7	10,3

Zdroj: ČSÚ – SLDB 2011, vlastní zpracování

Trvale obydlí bytů je v obci 307 z celkových 231. V rámci neobydlí bytů (44) je převažujícím důvodem využívání k rekreaci, což poukazuje na rozvinutou rekreační funkci obce.

Tabulka: Stáří domovního fondu – období výstavby nebo rekonstrukce

Bílý Kostel n.N.	1919 a dříve	1920 - 1945	1946 - 1960	1961 - 1970	1971-1980	1981-1990	1991-2000	2001 - 2011
podíl v %	32,9	18,4	3,5	1,8	10,5	8,3	10,1	14,5

Zdroj: ČSÚ – SLDB 2011

Vývoj výstavby či rekonstrukce domů v obci probíhá v posledních 20 letech prorůstovým trendem.

Tabulka: Dokončené byty v rodinných a bytových domech absolutně, 2009 – 2018

Rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
dokončené byty	0	1	2	0	3	4	2	3	1	1

Zdroj: ČSÚ, Veřejná databáze

V období let 2009 – 2018 bylo dle veřejně dostupných dat dokončeno 13 bytů v rodinných domech. U bytových domů se jednalo o 4 byty v roce 2011. Nicméně výstavba je dle údajů vedených v obci řádově vyšší a v poslední dekádě se jednalo o výstavbu cca 60 objektů určených k bydlení.

Obec disponuje rozvojovými plochami pro bydlení, která jsou především v části Bílý Kostel nad Nisou.

Školství a vzdělávání

V Bílém Kostele nad Nisou je k dispozici 1 mateřská škola a základní škola.

Základní škola a Mateřská škola, Bílý Kostel nad Nisou, příspěvková organizace.

Mateřská škola má kapacitu 60 dětí. Kapacita mateřské školy je naplněná z cca 90 %. Základní škola disponuje celkovou kapacitou 70 žáků pro základní vzdělání v 1. stupni (dle oficiálního Rejstříku škol a školských zařízení MŠMT). Součástí vzdělávacího zařízení je také školní jídelna a školní družina. ZŠ navštěvuje cca 50 žáků, naplněnost kapacity ZŠ je tedy cca 72%.

Základní umělecké vzdělání je spádově žákům z Bílého Kostela nad Nisou k dispozici v Liberci a Chrastavě. Zájmové volnočasové aktivity jsou v obci zajišťovány zejména základní a mateřskou školou a činnostmi ve školní družině. Další pravidelné zájmové volnočasové aktivity pro děti v obci zajišťují spolky TJ Tatran.

Středoškolské vzdělávání je pro studenty z Bílého Kostela nad Nisou dostupné nejbliže v Liberci, Novém Boru v České Lípě a Varnsdorf. Nabídka oborů je velmi široká.

Obec Bílý Kostel nad Nisou zřizuje obecní knihovnu, která je umístěna v budově obecního úřadu.

Zdravotnictví a sociální péče

V obci Bílý Kostel nad Nisou není k dispozici žádné zdravotnické zařízení. Nejbližší ambulance lékařů jsou ve spádovém městě Chrastavě – zubní lékař, praktický lékař, praktický lékař pro děti a dorost, lékárna, gynekologie, diabetologie, chirurgie.

Ordinace specialistů, lůžková zdravotnická zařízení a akutní či pohotovostní služby jsou obyvatelům Bílého Kostela nad Nisou spádově k dispozici v Liberci. Zubní pohotovost je zajištěna v Krajské nemocnici v Liberci. Údaje jsou čerpány z Registru zdravotnických zařízení (www.uzis.cz).

Nejbližší výjezdové místo (základna) Zdravotnické záchranné služby Libereckého kraje je ve městě Liberec (v dojezdu cca 11 min.) a v Jablonném v Podještědí (v dojezdu cca 15 min.).

V obci Bílý Kostel nad Nisou není evidován žádný poskytovatel registrovaných sociálních služeb.

Sociální služby jsou v případě potřeby zajišťovány smluvně s městem Chrastava.

Sport, kultura a volnočasové aktivity

V obci Bílý Kostel nad Nisou působí dle individuálního výpisu z Registru ekonomických subjektů ČSÚ 10 zapsaných spolků a 1 pobočný spolek. Spolky se orientují zejména volnočasové a sportovní aktivity a výkon či ochranu profesních zájmů nebo zájmů členů.

Evidované aktivní spolky se sídlem v obci jsou následující:

- Klub maminek
- Myslivecký spolek Bílý Kostel nad Nisou
- TJ TATRAN Bílý Kostel nad Nisou, z.s.
- SH ČMS - Sbor dobrovolných hasičů Bílý Kostel nad Nisou

Venkovní sportovní infrastrukturu tvoří:

- Sportovní areál TJ TATRAN Bílý Kostel nad Nisou (fotbalové hřiště)
- kurty u domu č.p. 49, Bílý Kostel nad Nisou
- multifunkční hřiště v areálu ZŠ a MŠ (vč. dětského hřiště s herními prvky)
- lokalita cyklostezky Bílý Kostel nad Nisou - Chrastava „Paradise“ – workoutové prvky

Sportování ve vnitřních prostorech je možné v následujících prostorech:

- tělocvična ZŠ Bílý Kostel nad Nisou
- posilovna (v budově obecního úřadu)

V obci se nachází 3 dětská víceúčelové hřiště s herními prvky – v zázemí základní školy, v areálu mateřské školy a v prostoru u sochy Sv. Jana Nepomuckého. Paradise – herní a workoutové prvky.

V obci jsou pořádané pravidelně následující sportovní akce:

- pravidelné fotbalové zápasy mužských a dětských kategorií.
- Cyklistický závod „Okolo 80 dubů“, Bike Babí léto.

Z tradičních kulturně společenských aktivit realizovaných v obci lze jmenovat např.:

- plesy, divadla, koncerty
- dětské dny, karnevaly
- čarodějnice, rozsvícení vánočního stromu, vánoční trhy, velikonoční trhy
- výlety pro seniory, obecní výlety do okolí obce pro širokou veřejnost
- strašidelná stezka, mikulášské nadílky
- poutě a oslavy
- besedy

V obci jsou následující vnitřní prostory pro společenské a kulturní potřeby občanů:

- kostel sv. Mikuláše (odsvěcený kostel sloužící jako kulturně-společenský sál)
- obecní Stodola (pódium u kostela)

Vzhledem k růstu počtu obyvatel obce neodpovídá kapacita vnitřních prostor pro volnočasové účely vlastním potřebám obyvatel. Doplnění těchto prostor je uvažováno například rekonstrukcí budovy hasičské zbrojnice.

Komerční služby

Obec Bílý Kostel nad Nisou je vybavena základními komerčními službami (potravinový – smíšené zboží, služby řemeslníků, restaurace, ubytovací služby). V obci je k dispozici Česká pošta. V Bílém Kostele nad Nisou není k dispozici bankomat. Nejbližší bankomaty jsou dostupné v Chrastavě.

V obci není k dispozici žádný diskontní obchod. Tyto obchody jsou obyvatelům Bílého Kostela nad Nisou dopravně dostupné nejbližší v Chrastavě a v Liberci, a to vč. služeb vyššího řádu občanské vybavenosti a správních služeb.

Vzhled obce

Bílý Kostel nad Nisou je vesnickým sídlem s prvky příměstského venkova, čemuž odpovídá i typ zástavby. Původní zástavba je postupně doplňována novou výstavbou (především centrální část obce), která nenarušuje celkovou uspořádanost obce a funkci veřejných prostor. Místní části Panenská Hůrka a Pekařka jsou prostorově vzdáleny od centrální části. Obě části působí klidným dojmem s upraveným veřejným prostranstvím a udržovanými objekty (rekreační i trvalé bydlení). Celkově je Bílý Kostel n. N. čistou obcí se zjevnou výraznou péčí o veřejná prostranství, zeleň. Výraznými prvky působícími na vzhled obce jsou sakrální stavby, které obec udržuje a spravuje v kontextu historického odkazu.

6. Životní prostředí

7. Správa obce

Hospodaření obce

Obec hospodaří dlouhodobě s přebytkovým rozpočtem. Běžné výdaje v absolutních hodnotách stagnují. V relativním vyjádření se běžné výdaje pohybují na standardní úrovni 70 - 80 % běžného rozpočtu bez investičních dotačních příjmů. Obec ve sledovaném období vykazuje pouze ad hoc investiční dotační úspěšnost, přesto investiční (kapitálové) výdaje tvoří průměrně ve sledovaném období cca pětinu výdajů rozpočtu. Dotační úspěšnost tak investiční aktivity ovlivňuje jen částečně. Hospodaření obce vykazuje známky opatrnosti na straně výdajů a vytváří poměrně vysoké přebytky, které by mohly být dále rozvojově investovány (za sledované období 5 let byly vytvořeny rezervy v přibližné hodnotě jednoho ročního rozpočtu obce). Obec také aktivně naplňuje svůj rozpočet nedaňovými příjmy a to v úrovni cca 15% výše daňových příjmů. Obec je též aktivní na straně kapitálových příjmů (prodej pozemků), které ve střednědobém horizontu tvoří významnou část rozpočtu a významně přispívají k tvorbě rozpočtových rezerv obce pro další rozvojové využití. Hospodaření obce lze hodnotit kladně z hlediska opatrnosti, obec však může koncepčním způsobem posílit financování perspektivních rozvojových aktivit. Pozemky by obec měla prodávat s perspektivním pozitivním dopadem na budoucí rozpočtové příjmy, tj. např. prodej stavebních pozemků zájemcům o trvalé bydlení v obci, tzn. pravidelný daňový rozpočtový příjem obce.

Tabulka: Vývoj rozpočtového hospodaření obce Bílý Kostel nad Nisou v letech 2014 - 2018 (v tis. Kč)

	2014	2015	2016	2017	2018
Daňové příjmy	9911	10327	12899	13763	15365
Nedaňové příjmy	2330	2006	1676	1530	1992

Kapitálové příjmy	2104	6589	3792	1630	2209
Neinvestiční přijaté dotace	682	589	519	261	401
Investiční přijaté dotace	2819	55	0	0	493
Příjmy	17847	19566	18886	17184	20461
Běžné výdaje	12927	9891	12509	9058	11898
Kapitálové výdaje	7761	2244	0	4891	1756
Výdaje celkem	20688	12135	12509	13949	13654
Saldo příjmů a výdajů	-2841	7431	6377	3235	6807
Podíl kapitálových výdajů	37,51%	18,49%	0%	35,06%	12,86%
Podíl běžných výdajů na celkových příjmech	72,43%	50,55%	66,23%	52,71	58,15%

Zdroj: www.monitor.statnipokladna.cz

Organizace obce

Obecní úřad Bílý Kostel nad Nisou je složen ze starosty, místostarostky, a 1 administrativní pracovnice.

Obec Bílý Kostel nad Nisou zřizuje:

- základní školu
- mateřskou školu
- obecní knihovnu

Obec je členem Místní akční skupiny Podještědí z.s. a DSO Hrádecko-Chrastavsko.

Obec provozuje internetové stránky www.bily-kostel.cz. Webové stránky jsou jednoduché, dobře koncipované, přehledné, některé odkazy jsou neaktuální nebo nefunkční. Stránky též neobsahují některé důležité informace, popř. se nezobrazují – akce v obci (vč. akcí v archivu), odkazy na vybavenost obce s možností využití pro občany, popř. návštěvníky obce, apod.

A.2 Východiska pro návrhovou část

Z klíčových výstupů analytické části vyplývá, že Bílý Kostel nad Nisou je obcí zaměřenou na bydlení s kvalitním životním prostředím a obcí poskytující základní občanskou vybavenost. Zásadní rozvojové trendy obce jsou především v oblastech podpory rozvoje obytné funkce. Tyto oblasti spočívají v rozvoji kvality současného bydlení a rozvoji nového bydlení při respektování udržení kvalitativních charakteristik životního prostředí. Vzhledem k prorůstovým charakteristikám obce je nutné rozvíjet kulturní a volnočasové zázemí pro široké věkové spektrum obyvatel včetně udržení provozu, kvality a kapacit mateřské a základní školy.

SWOT analýza

Silné stránky

- • **vzhled obce**
- • **dobré rozpočtové hospodaření bez zadlužení**
- • **stabilní opatrná investiční politika**
- • **vyšší podíl nedaňových příjmů obce**
- • **vysoký podíl kapitálových příjmů obce**
- • **přehledné webové stránky**
- • **funkční účast obce v řadě organizací**
- • **dostupnost základních zdravotnických služeb ve spádovém městě Chrastava**
- • **podnikání v oborech s nižší závislostí na trendových výkyvech**
- • **stabilní obytná funkce obce**
- • **opravené a revitalizované říční koryto**
- • **rozmanitá krajina**
- • **rostoucí vývoj počtu obyvatel**
- • **dlouhodobě stabilní počet narozených dětí**
- • **dlouhodobě kladné migrační saldo**
- • **dlouhodobě stabilní vývoj přirozeného přírůstku (kladný)**
- • **stabilizace poměrného zastoupení skupiny obyvatel do 14 let**
- • **mobilita (vyjížďka) ekonomicky aktivního obyvatelstva**
- • **relativní blízkost středisek s rozvinutou pracovní funkcí (Liberec)**
- • **dlouhodobě kladný vývoj míry nezaměstnanosti v souladu s vývojem ekonomiky (2,0 % v roce 2018)**
- • **rozvinuté živnostenské podnikání v diverzifikované oborové struktuře**
- • **dostupnost obslužných středisek vyššího řádu**
- • **dostatečná základní technická infrastruktura v obci**
- • **velmi dobrá dopravní obslužnost obce**
- • **velmi dobrá dopravní dostupnost klíčových spádových center (práce, vzdělání, služby vyššího řádu)**
- • **dobré napojení na atraktivní turistické trasy**
- • **dobry technický stav místních komunikací**
- • **mateřská a základní škola v 1. stupni v obci**
- • **dostatečné kapacitní zázemí pro venkovní sportovní aktivity**
- • **realizace místních kulturních a sportovních akcí**
- • **obec je vybavena základními komerčními službami**
- • **obec disponuje rozvojovými plochami pro bydlení**

Slabé stránky

- • neexistence systému sociálních služeb v obci
- • absence zdravotnického zařízení přímo v obci
- • kapacita vnitřních prostor pro volnočasové aktivity
- • absence některých informací na webových stránkách obce
- • ekonomická náročnost rozvojových aktivit vzhledem k toku Lužické Nisy
- • stárnutí obyvatelstva
- • skokový nárůst počtu obyvatel nad 65 let
- • technický stav krajské komunikace III/2713 v úseku Bílý Kostel nad Nisou - Chotyně
- • v obci není vybudován systém kanalizace pro veřejnou potřebu s centrální ČOV
- • dopravní bezpečnost silnice 35J, zejm. bezpečnost pěší
- • absence protihlukových zábran na I/13

Příležitosti

- • posílení kvality obytné funkce obce z hlediska atraktivity pro současné a nové obyvatelstvo
- • regulace dílčích přítoků Lužické Nisy na území obce
- • stabilizace vývoje počtu obyvatel v současných věkových strukturách
- • rozvoj dostupnosti zdravotních a sociálních služeb pro cílovou skupinu seniorů
- • zavedení systému kanalizace a ČOV při respektování místních podmínek (ekonomické a územní hledisko)
- • další napojení obce na síť cyklostezek a cyklotras
- • doplnění dopravně-bezpečnostních prvků s důrazem na pěší a cyklodopravu
- • rozvoj volnočasové infrastruktury (vnější, vnitřní)
- • revitalizace veřejných prostranství v dílčích lokalitách obce
- • podpora rozvoje sociálních služeb s ohledem na demografický vývoj obyvatel
- • zvýšený zájem obyvatel o dění v obci
- • změna systému financování obcí v ČR (posílení standardní příjmové strany obecních rozpočtů na úkor dotací)
- • zapojení rozpočtových rezerv do financování koncepčních rozvojových projektů obce

Hrozby

- • pokračující nepříznivý demografický vývoj stárnutím obyvatelstva
- • nepřipravenost obce na nárůst obyvatelstva ve věkových skupinách nad 75 let
- • snížení dopravní obslužnosti území
- • infrastrukturní nepřipravenost území
- • ekonomická neudržitelnost služeb komerční vybavenosti
- • ztráta perspektivního přínosu z prodejů pozemků (spekulativní nákupy, nepřihlášení k pobytu)

B. NÁVRHOVÁ ČÁST

B.1 Strategická vize

Strategická vize do roku 2035

Obec s rozvinutou funkcí bydlení, se zajištěnými klíčovými službami občanské vybavenosti a s vytvořeným kvalitním vnějším i vnitřním zázemím pro volnočasové aktivity.

Pro naplnění této vize je nutno sledovat společenské trendy a vytvářet podmínky pro splnění nároků obyvatel. Předpokladem pro splnění těchto oprávněných nároků je:

- infrastrukturně zajištěné klidné a kvalitní bydlení,
- udržení stávající bezproblémové dostupnosti předškolního a základního vzdělání,
- vytváření podmínek pro dostupnost sportovních, kulturních a volnočasových aktivit pro všechny věkové kategorie v obci.

B.2 Cíle, opatření a aktivity

 Vysoká důležitost Střední důležitost Nízká důležitost

Cíl : „1. Rozšíření zázemí pro bydlení”

- připravené plochy pro individuální bytovou výstavbu, • vybudované vnitřní zázemí pro kulturní a volnočasové aktivity, • zkvalitnění a rozšíření zázemí pro venkovní sportovní aktivity pro všechny věkové kategorie, • rozvinutá oblast volnočasových aktivit, • zajištěná stabilita kvalitativních parametrů ZŠ a MŠ.

Opatření : „1.1 Rozvoj obytné funkce obce”	Od - do	Odpovědnost	Náklady (tis. Kč)	Zdroj financování
„1.1.1 Rekonstrukce bytů v bytovém fondu obce”	-			
„1.1.2 Výstavba bytů se zaměřením na cílové skupiny – senioři, mladé rodiny, obyvatelé v bytové nouzi”	-			
„1.1.3 Zasiťování stavebních pozemků pro RD v lokalitě „Nad nádražím””	-			
Opatření : „1.2 Rozvoj kvalitních podmínek pro život v obci”	Od - do	Odpovědnost	Náklady (tis. Kč)	Zdroj financování
„1.2.1 Zajištění a rozvoj kvalitní infrastruktury pro MŠ a ZŠ” • Rekonstrukce stravovacího provozu v ZŠ a MŠ • Výstavba sportovního oválu kolem budovy MŠ • Obnova, doplnění vybavení (technické, vzdělávací) MŠ a ZŠ	-			
„1.2.2 Rekonstrukce a modernizace hasičské zbrojnice a vybavení” • Rekonstrukce objektu hasičské zbrojnice (vnitřní i vnější) • Obnova a modernizace vybavení	-			
„1.2.3 Podpora volnočasové infrastruktury a aktivit” • Instalace workoutových a cvičebních prvků ve vybraných lokalitách pro širokou veřejnost • Komplexní rekonstrukce areálu TJ Tatran - vybudování tréninkových hřišť (fotbal, antukové sporty) - výstavba chatků • Vybudování tréninkových ploch pro hasičský sport • Podpora rozvoje a činnosti aktivních spolků	-			

Cíl : „2. Kvalitní životní prostředí pro bydlení v obci”

- zajištěna funkčnost, kvalita veřejných prostranství a péče o životní prostředí.

Opatření : „2.1 Zvýšení atraktivity a revitalizace veřejných prostranství”	Od - do	Odpovědnost	Náklady (tis. Kč)	Zdroj financování
--	---------	-------------	-------------------	-------------------

„2.1.1 Revitalizace centrální části obce – lokalita bytových domů”	-
„2.1.2 Revitalizace prostor zastávky ČD včetně vybudování nového hřiště”	-
„2.1.3 Lokalizace a vybavení míst pasivního odpočinku”	-
• obecní mobiliář (lavičky, stoly, stojany, odpadkové koše, ...)	
„2.1.4 vybudování vyhlídek v místních částech – Panenská Hůrka, Bílý Kostel nad Nisou”	-

Cíl : „3. Zlepšení technické a dopravní infrastruktury”

- zajištění dopravní bezpečnosti obyvatel, • vybudování kanalizačního systému s napojením na ČOV při respektování územního a ekonomického hlediska. • protihluková opatření dopravy

Opatření : „3.1 Realizace dopravně-bezpečnostních opatření”	Od - do	Odpovědnost	Náklady (tis. Kč)	Zdroj financování
„3.1.1 Rekonstrukce a rozšíření parkoviště u ZŠ a MŠ”	-			
„3.1.2 Výstavba chodníku podél silnice 35J v úseku od ZŠ směr Chotyně”	-			
„3.1.3 Rozšíření tras pro bezmotorovou dopravu”	-			
• Realizace cyklostezky sv. Zdislavy v úseku Bílý Kostel nad Nisou – Rynoltice • Realizace cyklostezky Odra – Nisa v úseku od objektu č.p.1 směr Chotyně				
„3.1.4 Podpora realizace protihlukových opatření na silnici I/13”	-			
Opatření : „3.2 Doplnění technické infrastruktury”	Od - do	Odpovědnost	Náklady (tis. Kč)	Zdroj financování
„3.2.1 Vybudování kanalizace s napojením na ČOV v centrální části obce”	-			
„3.2.2 Zavádění nových sběrných hnízd s kontejnery na tříděný odpad”	-			
„3.2.3 Regulace přítoků Lužické Nisy”	-			

B.3 Podpora realizace programu

Program rozvoje obce Bílý Kostel nad Nisou ukazuje základní směr rozvoje obce v období let 2019 - 2026. Dokument obsahuje opatření, potažmo aktivity, pomocí jejichž realizace bude tohoto směru, resp. strategické vize obce, dosaženo. Zpracovaný dokument bude sloužit k rozvoji obce a pomáhat obci při získávání dotací.

Způsob realizace PRO

Zpracováním a schválením dokumentu plánovací a rozvojové aktivity obce nekončí, nýbrž začínají. V této fázi je nutné stanovit postup realizace, sledování a aktualizace dokumentu, resp. celého rozvoje obce.

Realizace dokumentu bude uskutečňována pomocí konkrétních projektů, které budou naplňovat jednotlivé aktivity, potažmo opatření. Tím bude dosaženo naplnění stanovených programových cílů a v konečném důsledku také strategické vize, která ovšem časově převažuje do roku 2035.

Osobou zodpovědnou za realizaci aktivit je starosta obce. Ten bude, ve spolupráci se zastupitelstvem obce, především:

- iniciovat realizaci opatření a aktivit,
- vyhledávat a zajišťovat zdroje financování aktivit programu rozvoje,
- projednávat podněty vztahující se k realizaci opatření a aktivit,
- předkládat ke schválení zastupitelstvu obce zprávy o realizaci PRO,
- předkládat k projednání změny a aktualizace PRO,
- delegovat jednotlivé činnosti a pravomoci na odpovědné osoby.

Monitoring realizace PRO

Starosta obce je zodpovědný také za monitoring a vyhodnocování naplňování programu rozvoje obce. Mezi povinnosti patří zejména:

- shromažďování informací o průběhu realizace projektů, aktivit a opatření,
- upřesňování informací o odpovědnosti za realizaci jednotlivých aktivit,
- každoroční zpracování přehledu realizovaných aktivit,
- 1x ročně sestavování Monitorovací zprávy o průběhu realizace PRO – jako podklad pro sestavení ročního rozpočtu a rozpočtového výhledu obce,
- vypracování komplexního zhodnocení stávajícího PRO v roce 2026, jakožto podklad pro jeho aktualizaci.

Monitorovací zpráva bude obsahovat informace o realizaci dílčích aktivit a projektů, které se podařilo v daném roce zrealizovat, zdůvodnění odchylek od plánovaného průběhu realizace a návrh na změny či revize PRO.

Monitorovací zprávy o průběhu realizace PRO budou po projednání zastupitelstvem obce zveřejněny na webu obce.

Způsob aktualizace PRO

Program rozvoje obce je živým dokumentem, mění se jak prostředí v obci, tak vnější podmínky mimo obec. Dokument je nutné revidovat, případně měnit, již v průběhu jeho realizace, a to jako reakci na

závažnou změnu vnějších podmínek, naplnění části PRO, potřebu stanovení nových cílů, apod.

Aktualizace celého dokumentu proběhne nejpozději v roce 2026. Dle potřeby je samozřejmě možné provést dílčí revizi dokumentu dříve, většinou pak ke konci kalendářního roku ve vazbě na zpracování rozpočtu obce na další rok. V případě realizace dílčí revize bude podkladem přehled o realizovaných aktivitách, resp. Monitorovací zpráva o průběhu realizace PRO, jež připraví starosta obce a členům zastupitelstva obce jej předá v dostatečném předstihu před jednáním zastupitelstva obce.

Změny budou provedeny přímo v dokumentu a budou v textu označeny spolu s datem, ke kterému byly provedeny. Aktualizace PRO a jeho změny budou schváleny zastupitelstvem obce spolu se schvalováním rozpočtu a rozpočtového výhledu obce. Aktualizovaný PRO bude též zveřejněn na internetových stránkách obce.

Způsob financování PRO

Základním zdrojem financování rozvojových aktivit jsou vlastní zdroje obce. V případě možnosti budou využity také prostředky z veřejných rozpočtů (kraj, ČR, fondy EU, OP 2021-2027). Obec bude usilovat o zapojení také soukromého a neziskového sektoru. Informace o možnostech finančních zdrojů budou upřesňovány v průběhu realizace PRO.

Aktivity PRO budou realizovány v úzké vazbě na rozpočet obce, přednostně by měly být realizovány akce, které se podílí na naplňování stanovených cílů PRO.